

1957.

DE *IV*
NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

negende jaargang 1957, oktober

R E M M I N G E N

Een rem is toch maar een vreemd ding. Als je begint te remmen, verminderd direct de snelheid.

Persoonlijk zou men de rem nooit willen gebruiken en steeds de snelheid willen behouden, de snelheid die wij ons zelf hadden toegedacht.

Als we gezond zijn, geen rem van ziekte; als we ons werk zo mooi hebben ingedeeld, geen remmingen die deze mooie indeling aan flarden slaat.

Maar steeds zien we weer en moeten we in ons leven ondervinden dat er de "rem" op komt.

Als de woningbouw een beetje op gang is, begint men weer af te remmen. Als de financiële positie van velen iets gunstiger wordt is daar weer een rem die alle hoop in stukken slaat. Als Amsterdam met zijn tunnelbouw is begonnen, wordt alle ondergrondse actie ineens machtig afgeremd.

Als, als, zo zouden we kunnen doorgaan, want er komt geen eind aan. Het is altijd weer de rem.

Maar hoe zou het leven zijn zonder rem? Dan kwam het toch ook niet goed?

Waar we echter wel op moeten letten is dat we de rem doeltreffend moeten gebruiken en er voor zorgen dat de rem dan goed werkt. Immers als we van een weg gebruik maken en om het verkeer moeten worden afgeremd, dan moet de rem goed werken, anders gebeuren er ongelukken. Hieruit blijkt, dat we de rem moeten gebruiken alleen in geval van nood.

De rem dus uitsluitend als noodrem. Wij moeten het kunnen opbrengen dat wij dan alleen de rem gaan gebruiken. En als ons leven dan als een trein langs een vaste baan gaat, dan zal er weinig van de rem gebruik worden gemaakt.

Toen de nood ons in de oorlogsjaren tot een Ned. volk samenbondelde, was er niet één die er aan dacht, dit streven af te remmen. Dat was de tijd van geestelijke en morele welvaart. Die tijd ligt al weer zo lang achter ons. Of is het nog niet zo lang geleden? Lijkt het maar zo!

Ik was dezer dagen in een klein dorp, waar de bewoners een bos (ook klein) tot hun beschikking hebben, en waar ook de stedeling nog eens kan genieten. Dit bos moet door de bewoners van dat dorp worden onderhouden, en wat zien

we nu telkens weer ? Dit: Allen grijpen naar de schop, maar na een korte tijd is alle enthousiasme weer verdwenen en wordt het bos een prooi van de "wildernis".

Hoeveel verenigingen moesten na een korte bloeitijd weer worden ontbonden, want de remmingen kwamen van alle kanten.

Hoe komt het toch, dat wij slechts een korte tijd iets kunnen opbrengen en dat wij ons zelf dan gaan afremmen ?

Wij allen zullen moeten leren, dat de rem er moet zijn, maar dat wij deze moeten gebruiken in geval van nood.

De Voorzitter.

G I R E E R !

G I R E E R !

s.v.p.

Uw halfjaarlijkse bijdrage
op postrekening No. 62.67.24
t.n.v. Nijdamstra Stichting, Sneek

-.--.-.

Dit verzoek geldt uitsluitend voor onze leden, die dit over het tweede halfjaar 1957 nog niet hebben gedaan.

Voor geval U dit niet voor 1 november a.s. doet, deel ik U maar mede, dat nadien over het verschuldigde per postgirokwitantie wordt beschikt, waardoor het bedrag verhoogd moet worden met de hieraan verbonden incassakosten, welke momenteel 50 cents per kwitantie uitmaken.

Deze onnodige extra-kosten kunt U dus besparen, door direct een girobiljet in te vullen en dit voor genoemde datum op het postkantoor te bezorgen.

Voor de goede orde vermeld ik nog even, dat de donatie per lid op f. 1,-- per halfjaar komt, terwijl dit voor de donateur, tevens abonné op "De Nijdamstra Tyngje" + een deel van het Nijdamstra Boek f. 4,25 per half jaar bedraagt.

Deze bedragen worden dus met vijftig cents verhoogd, indien tot incasso overgegaan moet worden.

Met belangstelling zie ik vooraf Uw giro's tegemoet.

C. van der Schoot Azn.
penningmr. Nijdamstra Stichting

FINANCIËEL - ECONOMISCH IV

We leven toch wel in een tijd vol afwisseling. Het ene

wereldgebeuren is nog niet uit het nieuws verdwenen, of het volgende dient zich reeds weer aan. Terwijl wij zo rustig bezig zijn wat te theoretiseren over financieel-economische gebeurtenissen in het verleden en proberen daar iets van te begrijpen en uit te leren, pakken zich aan de huidige hemel wolken samen, welke een geweldige dreiging voor ons allen inhouden. Frankrijk, het land waar reeds jarenlang door partij-politici meer aandacht werd gegeven aan persoonlijke en groeps-aspiraties dan aan het algemeen belang, maar waar men toch telkens weer met een zekere nonchalante élégance een oplossing wist te vinden, kondigt plotseling maatregelen aan, welke in wezen een devaluatie betekenen. Ter zelfder tijd ontwikkelt de internationale speculatie een krachtig offensief tegen o.a. het Engelse pond en onze Nederlandse gulden. En om het geheel nu nog iets ingewikkelder te maken gaan er in Engeland stemmen op, welke dringend pleiten voor een herwaardering van de steeds maar sterker wordende Duitse mark.

Gezien deze cumulatie van gebeurtenissen op financieel-economisch gebied, lijkt het mij beter de gang van ons be-
toog even te onderbreken en ons ditmaal een kleine rondblik te gunnen op hetgeen thans gebeurt. Trouwens het zal u in het vervolg blijken, dat wij toch weer bij ons uitgangspunt, de ontwikkeling van het financieel-economisch leven na 1945, terugkomen.

Dit is geen profetie. Ik schrijf dit op 19 augustus 1957. Hoe de toestand zal zijn op het ogenblik, dat U dit leest, kan ik niet voorspellen. We gaan alleen even zien, wat er gebeurt, wanneer men spreekt van devaluatie en van inflatie.

Geld. Wat is geld? Een stukje papier, dat op zichzelf niets waard is of een stukje metaal, dat op zichzelf heel weinig waar is. Geld is slechts een hulpmiddel om de ruil van goederen en diensten eenvoudiger te maken.

Elk land heeft zijn eigen geld. Zo heeft Nederland de gulden, Frankrijk de franse frank, België de belgische frank, Engeland het engelse pond, Duitsland de duitse mark, enz. enz. .

Dit geld heeft een zekere koopkracht, doch alleen in het land zelf. U kunt in Nederland geen goederen kopen met buitenlandse geld. Is er een vriendelijke winkelier, die U toch wil helpen indien U met ponden, marken of franks bij hem komt, dan doet hij dit in de wetenschap, dat hij dit vreem-

de geld bij een bank kan omruilen in Nederlands geld.

In het land zelf moet echter ook een waarborg zijn, dat dat stukje papier, waarop staat dat het 10 gulden waard is, ook werkelijk waarde bezit. Daarom bewaart men bij de Nederlandsche Bank, dat is de centrale bank, een grote schat, welke wel waarde heeft in zichzelf, namelijk bestaande uit staven goud. Dat goud nu, dat bij de Nederlandsche Bank ligt is voor U de waarborg, dat U voor Uw tientje ook werkelijk goederen kunt kopen. Verdwijnt dat goud bij de Nederlandsche Bank, dan is dat briefje van tien een waardeloos stukje papier geworden.

Ditzelfde geldt ook voor het geld van andere landen. Ook daar wordt de waarde, de koopkracht van het geld bepaald naar de reële waarden welke bij de centrale bank aanwezig zijn.

Gewone mensen, zoals U en ik, kopen en verkopen gewoonlijk alleen in het eigen land. De handel in het algemeen beperkt zich echter niet tot het eigen land. Nederlandse kooplieden kopen en verkopen ook naar en van het buitenland. Als zij kopen zijn het importeurs en zorgen zij voor de import, als zij verkopen zijn het exporteurs en zorgen zij voor de export. Als Nederland in het buitenland koopt, dus importeert, dan moet er dus Nederlands geld naar het buitenland om die goederen te betalen. We noemen dat "er verdwijnt Nederlandse valuta". Als Nederland naar het buitenland verkoopt, dus exporteert, moet het buitenland aan ons betalen en krijgen wij dus buitenlandse valuta. Al die verschillende valuta samen noemen wij deviezen.

Naast de goudschat is ook het bezit van deviezen een waarborg voor de koopkracht van ons geld. Hoemcer goud en deviezen er dus bij de Nederlandsche bank berusten, des te meer waardering zal er in het buitenland bestaan voor onze Nederlandse gulden. Des te hoger zal deze gulden ook in het buitenland gewaardeerd worden en des te goedkoper kunnen wij weer in het buitenland kopen. Omgekeerd geldt natuurlijk hetzelfde: is de dekking van de gulden zwak, dan wordt de import duurder. Het is dus van belang om zoveel mogelijk deviezen te verkrijgen. Dat bereiken we door zoveel mogelijk te exporteren en door zo weinig mogelijk te importeren. En denk nu niet, dat dit alleen maar van belang is voor kapitalisten. Dat zeker niet. Wie voldoende kapitaal heeft kan zich wel dekken tegen valuta-verlies. Het is juist de klei-

ne man die er het grootste belang bij heeft, dat de gulden zo koopkrachtig mogelijk blijft.

Nu was Nederland na de oorlog erg arm. Er was veel verwoest, er was veel gestolen en wij raakten Nederlands-Indië ook nog kwijt. De na-oorlogse regering - minister Liefstinckzag dit goed. Daarom werd alles gedaan om de prijzen laag te houden. Dit had tengevolge dat Nederland in vergelijking met andere landen zeer goedkoop kon produceren. Het buitenland kocht dus graag van Nederland en dientengevolge kregen wij deviezen, welke weer gebruikt konden worden voor verder herstel.

Het ging dus goed. Het ging zo goed, dat opvolgende regeringen de zorgvuldigheid uit het oog verloren en zich bezig gingen houden met verdeling van de welvaart. Dit had tengevolge, dat er veel meer geld op de markt kwam en omdat voor het grootste gedeelte dit geld niet gespaard maar besteed werd, waren er dus veel meer goederen nodig. Zo ging de import de export steeds meer overtreffen, en Nederland raakte deviezen kwijt en moest zelfs goud afzenden.

Knappe financiers en economen hadden deze gang van zaken reeds zien aankomen en daarom gewaarschuwd tegen de welvaartsverdeling, doch zo dicht voor de verkiezingen vond hun waarschuwend geluid weinig weerklank bij politici, ongeacht van welke partij.

Hetgeen toen niet erkend werd, kan nu niet meer ontkend worden en daarom moest de welvaartsverdeling worden vervangen door de bestedingsbeperking. Bezuinigen dus en aanpassen aan de omstandigheden.

We moeten dus minder kopen, want we moeten deviezen behouden.

We moeten meer en goedkoper produceren, want we moeten aan het buitenland kunnen verkopen, om meer deviezen te krijgen. We moeten zoveel mogelijk sparen, teneinde met eigen geld te kunnen zorgen voor allerlei investeringen, welke onze concurrentie positie tegenover het buitenland gemakkelijker kunnen maken. Doen we dit niet, dan verliest Nederland steeds meer aan goud en deviezen. Dan wordt onze gulden steeds zwakker, totdat er ingegrepen moet worden en de koopkracht officieel wordt verminderd. Dat is devaluatie. En helpt ook dat niet, dan gaat het hek geheel van de dam, dan wordt het geld niet meer gebonden aan bepaalde waarden, dan kan de drukpers bankbiljetten drukken, dan is het inflatie.

Laten we hopen, dat de regering er in slaagt om dit alles te voorkomen. Want dit is een der ergste rampen, welke ons kan treffen en waarvan vooral degene, die van zijn wekelijks inkomen moet leven, het eerst het slachtoffer wordt.

Alkmaar.

H.Nijdam Lzn.

ONZE NIJDAMSTRA - STICHTING

In het juli-nummer (blz. 35 - 36) heb ik als redacteur een beroep op U allen gedaan en in het bijzonder op enkelen van U.

Gelukkig hebben dezen aan de oproep gehoor gegeven en mijn "hobby" is afgedrukt in dit nummer.

Ik ben thans zo vrij aan te wijzen:

A.J.Nijdam, Copernicusstraat 8, 's-Gravenhage
 J.A.Nijdam, Linnaeusstraat 127, 's-Gravenhage
 S.J.Vloer, Edisonstraat 125, 's-Gravenhage.

Graag voor 8 november in mijn bezit.

De Redacteur.

Amsterdam, 9 augustus 1957.

Op verzoek van onze voorzitter, de Heer Th. Nijdam, werd mij in de Tynge d.d. juli 1957 verzocht eens over mijn hobby's te schrijven.

Tot mijn spijt bezit ik geen schrijverstalent, vandaar dat ik de opdracht met gemengde gevoelens heb aanvaard.

Ik hoop dan ook, dat de familie-leden, als het tenminste voor opname in de Tynge in aanmerking komt, zich niet te veel zullen vervelen.

Dus daar gaat het dan. Hobby of liever gezegd hobby's, heb ik verschillende gehad.

HOBBY I

In mijn jongelingsjaren (geachte lezers, die behoren thans tot het grijze verleden), had ik een hobby om zoveel mogelijk foto's (tjes) van meisjes te verzamelen. Doch niet wetende dat mijn moeder ook een hobby had, n.l. om mijn zakken eens na te kijken, als ik mijn jas met portefeuille had laten hangen bij mijn thuiskomst, werd ik daar eens ernstig

over onderhouden, wat of dat voor een manier was, en werden die mooie dingen zo voor mijn ogen in de kachel gestopt.

Bovenstaand ernstig onderhoud had tot gevolg, dat ik naar mijn smaak de beste er uitzocht, en die om een andere foto verzocht.

Zij was van gedachten, dat ik weinig waarde aan haar foto had gehecht, en dat ik dan maar moest wachten tot we er samen op kwamen. En lezers, dit is doorgedaan. En nu na ons 35-jarighuwelijksfeest hebben we op verzoek van onze kinderen het nog eens over laten doen.

HOBBY II

Was fotograferen o.a. opgroeiende dochters (2), aardige natuurfoto's en aangezien ik uit een grote familie stam, uiteraard veel familiegroepen.

HOBBY III

Het verzamelen van vele soorten cactussen. Na enige jaren waren er zeer grote bij en mopperde mijn vrouw over die grote obstakels en nog erger over de scherpe naalden die ze bezaten.

Een collega van mij, die nogal veel geld in studieboeken had gestoken, doch aan studie de brui gaf, wilde graag ruilen, en zo was hobby III teneinde.

HOBBY IV

Dus studeren, o.a. Ned. taal, wetten verorden. enz. en tot een goed einde gebracht. Misschien beste lezers heeft U thans geraden welk beroep ik heb uitgeoefend.

HOBBY V

Het prutsen in de radio, destijds nog in het begin stadium. Er werd begonnen met een cristalletje per koptelefoon, de kamergenoten mochten dan niet ritselen met de courant, want dan kon je de uitzending slecht volgen. Het eerste lamptoestel was dan ook een hele verbetering, doch deze gebruikte nog zoveel stroom van de accu, dat deze na een paar uur de geest gaf. Later worden onderdelen en lampen veel beter, ook waren er verschillende schema's in de handel.

Ik kreeg daar tamelijk routine in, en heb vele toestellen gemaakt voor collega's en kennissen. Op 't laatst verkeerden velen in de mening dat ik overal in thuis was, zodat ze met

stofzuigers en meerdere defecte elektrische apparaten kwamen aandrigen, ook dit lukte veelal, doch aangezien mijn gehele vrije tijd er aan moest worden opgeofferd, heb ik daar ook een streep onder gezet.

HOBBY VI

Is aan het begin van mijn pensioenering en duurt thans al 7 jaar. O.a. het maken van kinderspeelgoed. Stoeltjes, tafeltjes, kruiwagentjes, trekkarren, poppenkamers enz. enz.

Wij zijn thans in het bezit van zes kleinkinderen en die kunnen opa, of Pake zeggen ze, aardig bezighouden.

Verder veel huishoudelijke artikelen, zoals prullenbakken, (irantenbakken, aardappelschillenbakjes, theeblaadjes enz. Tot op heden heb ik met mijn uitgebreide fam. kring steeds voldoende opdrachten en afname.

Het is zelfs zo, dat mijn vrouw 's avonds roept: "Kom je nog eens beneden, of blijf je boven!"

Dus lezers, van verveling heb ik geen last. Ik hoop, dat het bovenstaande U niet te veel heeft verveeld.

Met familiegroeten,

K. Nijdam,
Nigellestr. 56,
Amsterdam.

Amsterdam, 10 augustus 1957.

Geacht(c) familielid, voorzitter en redacteur,

Het juli-nummer van de Tyngge bevatte o.a. de oproep aan mijn adres inz. de hobby, die elk van ons zou bezitten. Maar och arme, ik behoor dan tot die armen, die geen hobby hebben. (thans het beetje liefhebbers op bepaalde gebieden dat ik doe, meen ik niet als hobby te mogen betitelen.

Dat ik niet zo rijk ben, heeft evenwel een oorzaak(je). Ik studeer n.l. en deze studie heeft vanaf mijn H.B.S.-tijd vrijwel alle vrije tijd in beslag genomen. Deze studie zou dus wellicht als mijn hobby betiteld kunnen worden. In het begin leek het daar ook wel op. Bij het toenemen van het aantal studie jaren, terwijl het einddoel nog ver verwijderd leek, zakte evenwel de animo voor deze "hobby". De laatste jaren was het al zo, dat ik voor de verdere eer bedankt zou hebben, als ik al niet zo ver was. Ik begin nu het einddoel

te naderen en wellicht zal ik dan t.z.t. eens tijd hebben om die dingen ter hand te nemen, die mij interesseren. Volledigheidshalve deel ik U nog mede, dat de studie betreft de opleiding voor het accountantsdiploma van het N.I.v.A.

Het beetje liefhebberien, wat ik in de aanhef noemde, slaat op het verzamelen van postzegels (speciaal Nederland) en het opbouwen van een gramfoon-platenverzamelingetje. Aan de postzegels heb ik reeds jaren niet die tijd kunnen besteden, die hiervoor noodzakelijk is. De gramfoonplaten liggen wat tijd betreft gunstiger, doch hier zijn de financiën de vermaarde factor. Ik interesseer me n.l. alleen voor klassieke muziek, waarvan de aanschaffing door de grote omvang van de werken, de relatief kleine oplage e.d. vrij kostbaar is.

Wat ik van beide laatsten zou moeten vertellen is mijzelf niet duidelijk. Het verzamelen van postzegels is een gewoon alledaags liefhebberijtje en het verzamelen van gramfoonplaten is nu juist ook niet iets wereldschokkends. Over mijn studie zou ik wel meer kunnen vertellen, maar daar ontbreekt mij de tijd weer voor. Bovendien is het laatste mij te specifiek om daarover te gaan uitwijden.

Mocht ik U dus teleurstellen, helaas het spijt me, maar het is niet anders. Mocht ik U nog ergens mee van dienst kunnen zijn, dan zal ik dat graag proberen.

Met vriendelijke groeten,

hoogachtend,

D.C.Nijdam,
Hemonylaan 17 bis,
Amsterdam.

F A M I L I E - N I E U W S

- TINAARLO. De Heer B. Rademaker verkocht zijn café aan de heer K. Nijdam te Groningen.
- BAARDERADEEL. 26 mei - 1 juni 1957.
-Getrouwd: Gerben Veldkamp, 24 jaar, te Nieuweschans en Maaïke Vleer, 20 jaar, te Beers.
- Prijswinnaars Kruiswoordpuzzel:
Mevrouw J. Spijkstra-Nijdam, Roordahuizum 85.
- Huishoudschool EMMELOORD:
Geslaagd voor Primaire opleiding, Ginie Nijdam (juni '57)

NIJDAM UIT EELDERWOLDE WINT RONDE VAN DRACHTEN.

DRACHTEN - Na een sportieve strijd, die voor het talrijke publiek veel aantrekkelijke momenten had, heeft H. Nijdam uit Eelderwolde woensdagavond in de tijd van 1.39.55 uur de 75 km van de Ronde van Drachten afgelegd. Daarmede legde hij na een tactisch gereden rit beslag op de eerste prijs in deze eerste door de jonge Wielervereniging Drachten en Omstreken zelf georganiseerde ronde. Dat hij bovendien nog drie-maal een sprint won vóór renners als F. Mik, P. Schreur, G. Wetsinga en Sjouke Dijkstra toont wel aan, dat dit tactisch rijden niet bestond uit anderen het werk te laten doen en zelf pas tegen het scheiden van de markt zijn slag te slaan.

Steeds behoorde hij tot degenen, die, alseen uitloopping werd gedaan aan het peloton rukten om de vluchtelingen in te halen. De tijd, die een gemiddelde kilometersnelheid van ruim 45 km. per uur uitdrukt, getuigt van de jacht, die gevoerd werd. De premie bleef dan ook staan, want geen van de demarrages eindigde in een lap aan het peloton.

UTSLAGGEN FRYSLAN-EKSAMENS.

Diploma A - B. Nijdam, Hartwert.

Geslaagd voor de eindles melkerscursus afdeling Koudum Fr. Mij van Landbouw: (18 juni 1957)

- Lize Winia te Nijega (H.O.)

Nieuw schaatsmodel voor onze toer- en kortebaanrijders.

Er wordt uit Friesland belangrijk nieuws voor onze schaatserijders aangekondigd. De Friese schaatsen- en houtwarenfabriek van J. Nijdam in Akkrum heeft namelijk een nieuw soort Noorse schaats geconstrueerd, die voor het volgende winterseizoen op de markt zal worden gebracht.

De fabrikanten, die er inmiddels octrooi op hebben aangevraagd, verwachten er goede resultaten van, vooral wanneer de schaats door toerrijders en hardrijders op de korte baan wordt gebruikt. Voor langebaanrijders is het nieuwe ontwerp niet geschikt.

Twee jaar is er aan het construeren van deze nieuwe schaats van het bekende Noorse model gewerkt en dezer dagen zie verv. op pag. 60

F A M I L I E B E

Wij laten U delen in onze vreugde, dat God ons een zoon en broertje schonk.

Wij noemen hem

SIPPE JAN

Gewicht: 4300 gr.

Lengte : 54 cm.

J.J.LAMME Jr.

M.S.LAMME-WESBONK

KOOS

's-Gravenmoer,

5 aug. 1957

Pastorie Geref. kerk

Zondag 26 mei is want - Gode dankbaa ken dat onze ouders

G. NIJ

A. NIJDAM

40 jaar in het huwe

Hun dankbare kinder

Andijk:

Y.Vriend-Nijdam

J.Vriend

G.Uitterdijk-Nijdam

J.Uitterdijk

Outlook USA:

L.Nijdam

M.Nijdam-Brouwer

G.Nijdam

R.Nijdam-Kramer

Geboren:

GEERTJE

dochter van:

W.BRUINSMA

H.BRUINSMA-WYNIA

Wolsum, aug. 1957

Enkhuizen:

D.Mosselman-Nijda

J.Mosselman

Andijk:

Siets en Anneke e

PIET SCHOUTEN

en

HENNY NIJDAM

hebben het genoeg kennis te geven van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking zal plaats hebben op zaterdag 15 juni a.s., des middags 12 uur in het gemeentehuis te Joure.

Huwelijksbevestiging om 1.30 uur in de doopsgezinde kerk te Akkrum, door da. S.E. Treffers te Akkrum

Alphen a.d. Rijn, Haskerdijken,
Hoofdstraat 301 Sythuzen 5

Toekomstig adres:

Alphen a.d. Rijn, Hoofdstraat 208.

Heden overleed. zac. zorgzame vrouwe moeder

WUBBECHTEN

in de ouderdom van genote van B. Talen

Glimmen, 2 maart 1957
A-weg 3.

C H T E N (III)

or ons een feestdag,
mogen wij dan geden-
grootouders

LVERDA
k zijn verbonden.

J. Vriend-Nijdam
Vriend

Hjoed forstoar, noch tige hommels, yn it
St. Bonifatius Hospitael, ús leave frou,
mem, skoanmem en beppe

WYTSKE VISSER,

yn 'e âlderdom fan 62 jier, nei in lok-
kich houlik fan rom 39 jier.

Idaerd:

Tj. H. Nijdam

Marknesse (N.O.P.)

St. Nijdam

L. Nijdam-v.d.Linde

Tearns:

J.S.Nijdam

S.Nijdam-Overdijk

Idaerd:

H.Nijdam

J.Nijdam-v.d.Meer

S.Nijdam

en bernsbern

lle kleinkinderen

Heden overleed, zacht en kalm onze beste
broer en oom

WILLEM SYBRENS NIJDAM

en kalm, onze lieve
be wd- en groot-

in de ouderdom van 83 jaar.

JDAM,

De familie:

Joh. S. Nijdam

Wed. T. Nijdam - Nijdam

jaar, geliefde echt-

Oldeboorn,

17 juni 1957.

kon hij worden beproefd. Dat deed de oud-Friese kampioen van de korte baan, Geert Dijkstra uit Nijbeets, die er op de Haagse kunstijsbaan op reed.

Zijn bevindingen waren goed, al zal er nog een schoen op het ijzer moeten worden gemonteerd, die geschikter is dan die, welke er voorlopig op is aangebracht.

-.--.-

Het grote verschil tussen deze nieuwe schaats van Nijdam en een Noorse schaats zit dan ook juist niet in de schoen, maar in de schaats zelf. In tegenstelling met de Noor is deze schaats geheel massief. Bovendien staat hij twee centimeter lager dan de Noorse schaats en ook is Nijdams schaats lichter in gewicht.

De fabrikanten verwachten, dat de vele klachten van rijders, die de gewone Noorse schaats "te hoog" vinden, niet gehoord zullen worden door berijders van deze nieuwe schaats.

-.--.-

Het ontwerpen van deze nieuwe schaats betekent voor de schaatsenfabriek van Nijdam, die al zestig jaar bestaat, een aardig persoonlijk succes.

In 1896 begon de vader van de huidige directeur met het vervaardigen van schaatsen in IJlst. Later ging het bedrijf over naar Akkrum.

Het heeft ongeveer twintig mensen in dienst, waarvan zeven werken in de zojuist uitgebreide fabriek. De anderen zijn thuiswerkers.

's Winters, wanneer er kan worden geschaatst, werken er aanzienlijk meer mensen in het bedrijf.

We zijn benieuwd naar de komende winter, wanneer deze nieuwe schaats zijn praktische waarde zal mogen bewijzen. (

D U R F J E Z E L F T E Z I J N

Daar we binnen ons organisatieverband vaak te veel in het verleden snuffelen en te weinig het oog op de toekomst gericht houden, is het wel eens goed je daar ook mee bezig te houden. Vaak vragen we ons dan af: Waar gaan we heen in deze wereld, welke een steeds groter "gekkenhuis" wordt wanneer we zien naar atoom- en waterstofbommen, jeugd aanbidding van helden als Elvis Presley enz. Je komt dan wel eens tot inkeer en dan doet het je goed wanneer je in de wereld van show, gewoonte en atombommen eens iets leest dat er lijn-

recht tegenin gaat. Wanneer je dat dan nog leest in een vrouwenblad (één van de velen welke altijd op de show zijn ingesteld), dan vind je het iets bijzonders. Maar als het dan nog gaat tegen het roken, dan zeg je bij jezelf: er is iets aan het veranderen en gezonde gedachten breken baan.

In "Eva" van 9 maart 1957, pag. 3, kunt u lezen:

"Voor de oorlog rookten vrouwen bijna nooit en na de oorlog zijn we het met honderdduizenden gaan doen. Zo maar ineens. Zonder enige inleiding. Alleen vermoedelijk, omdat het zo "aanstekelijk" is. Als je Wiesje ziet roken, zul je er zelf ook eerder toe komen, vooral wanneer Trees en Mary en Annelies het ook doen. Roken is zo'n beetje mo de geworden, gewoonte. Iedereen doet het. En dus ga je er zelf ook eerder toe over. Dat gaat nu eenmaal zo met die dingen. Vooral ook, omdat je thuis toch altijd al omringd bent door asbakje, rookwolken en lucifers. Of rookt uw man of verloofde niet? Nu, dan is hij toch wel iets bijzonders. Een bijzondere man. Waarschijnlijk iemand met wilskracht. Iemand die niet gauw zwicht voor de druk der omgeving en die z'n leven zèlf bepaalt. Die zèlft zal uitmaken wat hij koopt en hoe hij leeft en waar hij heengaat en die noch door moderne reclame noch door de omstandigheden wordt afgedrongen van de levenslijn, die hij zichzelf heeft uitgestippeld, voor zichzelf vastgesteld."

Het is verheugend in een veel gelezen damesbald deze woorden aan te treffen, want hierdoor wordt in brede kringen precies gelezen waar het op staat. Enerzijds de "massa" die alles doet omdat een ander het doet en omdat het zo hoort,..... en anderzijds de man die zelf bepaalt wat hij wil.

Zo is het in onze gehele samenleving. Niet alleen daardoor is de mensheid verslaafd aan de cigaret of de alcohol of nog erger, maar ook daardoor wordt het leven van de mens zo moeilijk, ingewikkeld en zenuwslopend. In deze moeilijkheden wordt de mens gedwongen te leven, dank zij juist de gewoonte.

Hij wordt gedwongen te roken, omdat men het hem niet alleen kwalijk neemt dat hij in gezelschap zo ongezellig is niet te roken, maar ook omdat het zo verschrikkelijk onbeleefd kan zijn geen cigaret aan te bieden, om nog maar te

zwijgen van de opmerking "wat een zuinig man, wat zal je rijk worden", welke je tot vervelens toe telkens moet horen.

De vrouw wordt gedwongen zich niet te kleden zoals zij het zelf gemakkelijk zou vinden, maar de kleding te dragen welke de modebladen en modehuizen haar voorschrijven, omdat ze anders niet mee kan doen... De vrouwen worden gedwongen hun huis in te richten zoals de reclame het aangeeft, omdat anders vriendin zus of zo of de buurvrouw van de overkant het haar hoogst kwalijk zou nemen dat zij niet wist hoe het "hoorde".

De vrouwen worden gedwongen zich op te maken ondanks dat de meeste mannen, maar vooral de mannen "die zèlf uitmaken hoe ze willen leven" het afschuwelijk vinden. Maar vriendin en kennissen doen het en de damesbladen zeggen dat het zo "moet".

De mens wordt gedwongen alcohol te gebruiken, omdat hij anders alweer zo ongezellig is en de reclame zegt dat "oude claere" het enige middel is om een neerslachtige stemming te verdrijven.

Dan de arme mannen, die zomers bij een hitte van 25 graden met een boord om moeten zitten te werken of soms, als ook nog veel voorkomt, niet hun colbertje mogen uittrekken. De "gewoonte" en "stand" verbieden dit immers! Hier is het niet netjes om een colbertje uit te trekken of de boord af te doen, maar wanneer diezelfde Nederlander aan de Riviera of in Indonesie zou werken, was er geen mens, zelfs geen minister of vorst die het hem kwalijk zou nemen in een openliggend shirt en short op zijn werk te komen.

Zo leeft de massa een leven dat tegen alle natuurlijkheid indruist. De angst om uit de toon te vallen doet honderdduizenden de moed ontbreken om zichzelf te zijn. De geweldige reclames voor het bier, cigarettten, kleding, woninginrichting, welke worden geplaatst door mensen die zelf wel weten wat zij doen omdat zij daar schatrijk van worden, heeft de massa in de ban. Gespecialiseerd, geraffineerd wordt deze reclame als een massa-suggestie en massapsychose op de arme mens losgelaten en dat dag in dag uit met de grootste resultaten.

Jaar in jaar uit wordt de mens geleid naar een zekere ondergang. Hoe meer deze massapsychose de mens gevangen houdt des te meer zal het natuurlijk instinct verdwijnen, zodat hij uiteindelijk een willoze slaaf of slavin wordt van elke avon-

turier die de kunst van de massapsychose meester is.

Deze avonturier behoeft geen Hitler of Stalin te heten, geen politicus te zijn, maar kan de meest gewetenloze comediant of rock and rollartiest zijn. We behoeven maar naar onze jeugd te zien die beu van alle idealen zich in de armen van een psychopatische Elvis Presley werpt.

Och, willoze massamens, wat maakt gij het uzelf moeilijk. Wat is uw leven toch zwaar. Het is heus niet zoals gij denkt. Wanneer gij de moed hebt om tegen de "gewoonte" in te gaan zijn er velen die u respecteren. Zie maar naar de opvattingen van de Eva-redactie. Ja, misschien zult gij vrienden verliezen, maar dat zullen juist diegene zijn, die het verst aan een "persoonlijkheid" staan verwijderd en dat behoeft gij niet te betreuren. Daar komen anderen en beteren voor terug die vaak niet zoveel van U zullen willen profiteren dan degene die u het kwalijk nemen indien gij niet mee kunt doen.

De slechte gewoonte van de massa moet plaats maken voor het streven naar eenvoud en gezondheid. We moeten ons ontworstelen aan de massapsychose en daarvoor in de plaats de vrijheid winnen. We moeten ons losmaken van de heersende zeden en er een natuurlijk leven voor in de plaats stellen.

Bepaal ZELF je leven en wees er trots op het te doen en overtuig diegene die er aanmerking op maakt met weinig woorden dat niet JIJ het bent die vreemd doet maar juist HIJ. Toon je zelf een persoonlijkheid en in de omgeving verrijzen nieuwe persoonlijkheden die ook zo willen zijn als jij bent en op deze wijze moet het mogelijk zijn de mensheid te veranderen.

Als zonen en dochteren van een eigenerfd Fries boerengeslacht, met voorouders die zelf beslisten wat zij zouden doen en laten (vrij van knechtschap, wars van heren, zoals ons Nijdamstra-lied zegt) dienen wij ons niet "te laten leiden".

Leef zoals jezelf wilt leven en je wordt een gelukkig mens. Dat is de beste remedie tegen allerlei ziekten, tegen massapsychose, maar ook tegen longkanker en delirium tremens.

Wigle Vleer.

ONS FAMILIEWAPEN IN PRACHT

UITVOERING.

Eindelijk zijn we er in geslaagd de familieleden ons familiewapen in een alleszins geslaagde uitvoering te kunnen aanbieden als wandversiering. Het betreft hier een geschilderd wapen in kleuren met helm, helmtcken en dekkleden op een zwarte achtergrond. Vooral deze achtergrond maakt dat de felle kleuren in het wapen beter uitkomen. Het wapen zelf heeft een hoogte van 14 c.m. en een breedte van $13\frac{1}{2}$ cm. Het geheel is echter 24 c.m. hoog en 20 c.m. breed, dus zeer geschikt om in te lijsten.

Op de wintervergaderingen zullen de wapens verkrijgbaar zijn. Het is echter ook mogelijk om bij voldoende belangstelling een exemplaar naar de afdelingen op "zicht" te zenden.

Het verhoegt ons dat wij U dit wapen kunnen aanbieden, daar thans voorzien wordt in een jarenlange behoefte.

De prijs van dit geschilderde wapen bedraagt f. 6,— inclusief emballage en verzendkosten. Op vergaderingen is de prijs f. 5,50.

-.--.-.-

Wij maken onze familieleden er op attent dat (blijkens een ontvangen prospectus) deze winter door ons medelid W. Tsj. Vleer diverse avonden worden gehouden voor plaatselijke verenigingen, ijsclubs, nuts-organisaties, personeelsverenigingen enz. met als onderwerpen:

"Rare kostgangers in en uit Friesland door de eeuwen heen."

"Het leven van onze voorouders op het platteland rondom de gouden eeuw"

en

"Adam Hurdriider, zijn leven en daden, voor- en nageslacht."

Deze avonden worden tevens opgeluisterd met dias-film "Friesland in kleuren" door G.J. Soldaat.

VAKANTIE

Wij hebben dan onze vakantie in eigen land doorgebracht. Mogen wij dit nog wel vakantie noemen? Het is tegenwoordig

toch zo, dat men naar het buitenland moet gaan, als men tenminste het woord "Vakantie" op de lippen durft te nemen.

Mijn vrouw vertelde aan iemand, dat wij met vakantie naar de "achterhoek" geweest waren en deze reageerde er op: "Och stakker, maar dan wij !" Hierop volgde de naam van een land waarvan de ligging op de wereldkaart mij alleen bekend is.

Er moeten kantoren en bedrijven zijn, waar de collega's tegen elkaar opbieden, wat het maken van plannen betreft. Men tracht elkander in afstand te overtreffen.

Wij doen hieraan gelukkig niet mee, maar hebben genoten van de vrijheid, die de vakantie in zich draagt. Wat een verscheidenheid !

Hoe ik het beleefde en aanvoelde, laat ik hieronder volgen.

Boven mijn hoofd zingt een vogel zijn lied,
 Wit drijft een wolkje langs hemels verschiet,
 Een bij zoemt zachtjes in 't zonnetje zoel,
 Het speelse windje strijkt mijn wangen koel.
 Een vlinder dwarrelt door de lucht,
 Een mug vliegt zonder veel gerucht,
 Een konijn huppelt het zandpad over,
 De zon tovert kleuren in het lover.
 Erken toch, o, mens, de Hemelse macht.
 En dank de Schepper voor de aardse pracht.

Nu lig ik stil te genieten en weet,
 Niet gij, o mens, die al dat leven geeft.
 De pracht der natuur en al wat men ziet,
 Het werd door de Schepper uit het niet
 Geformeerd en het is zeer goed.
 Dan erken ik in mijn gemoed,
 Zo groot is Hij, die ons dit alles gaf,
 Zo goed is Hij dat ik dit nu ook zag.
 Dan dank ik de Schepper voor d'aardse pracht
 En zie in alles Zijn Koninklijke macht.

N A A R E E N B E T E R E S A M E N L E V I N G

Naar aanleiding van een ingezonden stuk van mijn hand in de Leeuwarder Courant, waarin ik een lans brak voor de Belany-economie t.o.v. het huidige stelsel, bereikte mij langs een omweg het verzoek hierover ook eens het een en ander in

ons familieblad "De Nijdamstra Tyngje" te schrijven.

Gaarne voldoe ik hiearaan, teneer, omdat ik het gevoel heb, dat bij onze leden hiearaan meer aandacht wordt geschonken dan in een dagblad met zijn uiteenlopende onderwerpen, welke normaliter vluchtig doorgenomen worden.

De Nijdamstra familie heeft zich in zeker opzicht wel onderscheiden door het stichten van een vereniging en voor het zorgen van kontakt en hiermede bewezen over een saamhorigheidsgevoel te beschikken.

Dit artikeltje heeft n.l. ten doel algehele saamhorigheid te kweken.

Ik ben de 78 reeds gepasseerd en heb mij al ruim 35 jaar met de Bellamy-gedachte bezig gehouden. Door het lezen, herlezen, ik kan haast wel zeggen bestuderen van de beide werken van Edward Bellamy: "Het jaar 2000" en "Gelijkheid voor Allen" komt mijn gedachtengang, als ik de dagbladen lees, steeds weer in botsing met ons huidig economisch stelsel.

Zeer beslist niet uit persoonlijke overwegingen, maar voornamelijk met het oog op de toekomst voor de komende generatie.

Een klein voorbeeld, één uit velen: De atoomenergie. Zal deze gebruikt worden ten gunste van het mensdom of ter verdelging der mensheid?

Nu is het eenmaal zo, dat bij toepassing van de Bellamy-economie van laatstgenoemde mogelijkheid geen sprake kan zijn, daar ieder mens in het produktie-proces is ingeschakeld ten algemene nutte, waaruit ieder op zijn beurt zijn rechtmatig deel terugontvangt in een persoonlijk, onoverdrachtelijk giro-krediet. Hoe hoger dus de produktie, hoe groter ieders aandeel. De mens zal zich voor zijn bestaan veiliger voelen als hij ooit geweest is. Het leven kan zo eenvoudig zijn, waarom het dan onnodig gecompliceerder te maken, wat veroorzaakt wordt door het huidige winststelsel, waarbij de één ten koste van een ander er bovenuit wil komen.

Enkel uit menslievendheid schreef Bellamy zijn eerste boek "Het jaar 2000." en om het lezenswaardig te maken min of meer in romanvorm.

Juist de laatste categorie verzette zich het meest tegen het idee van Bellamy en kraakte het stelsel op de meest onfaire wijze.

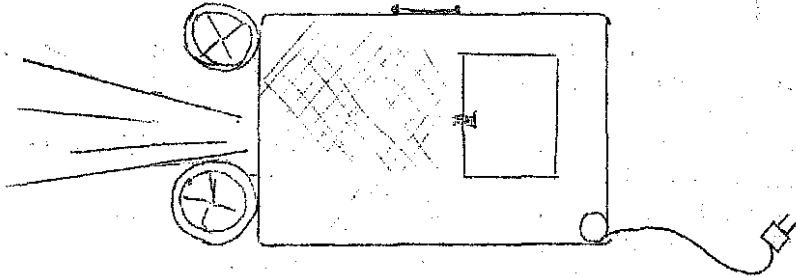
Toen de reactie wat geluwd was, schreef Bellamy zijn

tweede boek: "Gelijkheid voor allen", waarin hij alle aantijgingen ontzenuwde.

Hierp kwam echter geen enkel commentaar, daar men begreep, dat alles zeer goed doordacht was.

Ik hoop hiermede bereikt te hebben, dat U tot aanschaffing en bestudering van beide genoemde boekwerken overgaat en ben er van overtuigd, dat het U precies zo zal gaan als mij, dat U eveneens een groot voorstander wordt van een betere alghele samenleving.

Joh.Nijdam, Cornjum(Fr.)

Slagzinnen als:

"U kijkt U rijk"

"U wint de pot"

"U slaat Uw slag"

Kunt U geregeld lezen in elk dagblad.

Inplaats dat het U rijker maakt, wordt U in de regel een guldentje armer.

Maar nu kunt U werkelijk een prijs winnen. "Nieten" zijn er niet bij.

U kijkt U rijk, als de familiefilm straks op eigen projector wordt afgedraaid. Of noent U dit geen "rijk zijn" als U weet dat U hiervoor een steentje hebt bijgedragen? Neen, uiterlijke rijkdom is iets anders, maar innerlijk? Het doel kan bereikt worden. Tot heden is in hettotaal hiervoor een bedrag binnengekomen groot f. 101,40. Alle geefsters/gevers hartelijk dank!

Maar ach, we zijn er nog niet. Velen menen misschien dat ze een "niet" zullen trekken. Ik zei het immers al, die zijn er niet bij.

U kijkt U rijk. Daarom nogmaals deze oproep om alsnog Uw bijdrage te storten op postrekening 626724 ten name van de penningmeester der Nijdanstra Stichting met vermelding op het giro-strookje:

"Ik kijk me rijk"

De Voorzitter.

A D A M "H U R D R I D E R"

door W.Tsj. Vleer

vervolg blz. 44 (negende jaargang)

Hoe lang Adam en Jeltje verliefd zijn geweest vermeldt de geschiedenis niet, doch zoals het in die dagen ook reeds ging, van liefde kwam meer en dat werd er de oorzaak van dat vader Evert Jelles Ecoma weinig keuze overbleef om zijn toestemming tot een huwelijk wel of niet te geven.

Adam was reeds 29 en Jeltje 24. Toch zal dit gedwongen huwelijk nog wel moeilijkheden hebben opgeleverd. Adam bezat n.l. geen boerderij en vader Evert zal weinig zin gehad hebben om zijn opgedrongen schoonzoon aan een plaats te helpen.

Jeltje woonde op Ecoma-state, plaats 51, ten noorden van Oldeboorn, groot 110 p.m. Tevens hoorde hier bij 24 schar, ong. 72 p.m. ten zuiden van de Ruigesloot, voorheen toebehorende aan 2 stemgerechtigde plaatsen. Totaal dus 182 p.m. ong. 60 H.A. Dit land was reeds meer dan 25 jaar in het bezit van Evert Jelles geweest. Janke, een zuster van Jeltje, was gehuwd met Marcus Luxwolda, Bijzitter van Utingeradeel, iemand uit één der drie aanzienlijkste families van Oldeboorn.

In April 1749 zijn Adam Ruurds en Jeltje Everts te Akkrum gehuwd. Van Akkrum is uit die tijd geen trouwboek bewaard gebleven. In het trouwboek van Oldeboorn vinden we onderstaande acte. (zie hiernaast)

Waar Adam en Jeltje de eerste tijd na hun huwelijk gewoond hebben is niet bekend. Lang heeft deze periode niet geduurd, want in 1750 of 1751 overleed Jeltje's vader. Adam Ruurds kwam toen op Ecoma-state te wonen, bij gebrek aan

Den 29 Maart 1749 ⁶⁹
 Adam Ruurds van Akkrum
 Ende
 Jeltje Everts wt. Heboorn
 den 10 April 1749
 om Geijndert te worden

Den 30 Dito
 1 maal
 Den 6 April
 1749 2 maal
 Den 13 dito
 3 maal

Acterlatinge Grootseet

en andere opvolger. Adam was nu boer op Ecoma, doch vast staat wel, dat hij dit was voor zijn vrouw, de eigenaresse.

Eigenaren van de plaats waren toen: Adam Ruurds (voor zijn vrouw) 1/3, Janke Everts, wed. van Bijzitter Marcus Luxwolda 1/3; Gerben Bottinga 1/6 en Wapke Luxwolda ook 1/6.

Voor Adam, de eenvoudige boerenzoon uit Akkrum, was dit een grote vooruitgang. Niet minder dan 45 koeien werden er op Ecoma gemolken. Zeer zeker zullen deze eerste Ecoma-jaren voor Adam, die toen tussen de 30 en 35 jaar was, behoord hebben tot de beste jaren van zijn leven.

De eerstgeborene, een dochter, is waarschijnlijk niet op Ecoma geboren. Op 22 Sept. 1749 zag zij het levenslicht. Twee jaar daarna, op 6 okt. 1751, werd Nieske op Ecoma-state geboren, als tweede dochter van Adam en Jeltje. Waar Nieske naar genoemd is, blijft een raadsel. Ook Adam's broer Arrien had later een dochter Nieske. Misschien is het een huishoudster geweest, die na het overlijden van Adam's moeder in het ouderlijk huis de huishouding deed. Van een tweede huwelijk van Adam's vader is n.l. niets bekend.

Lang hebben de gelukkige jaren op Ecoma-state niet geduurd. In 1754 overleed Jeltje, zeer waarschijnlijk ten gevolge van de geboorte van het derde kind. Dit moet voor Adam veel betekend hebben. Niet alleen verloor hij zijn dierbare vrouw, doch tevens betekende dit voor hem moeilijkheden, daar zijn kinderen en niet hij zelf de erfgenamen waren van Jeltje Everts Ecoma.

wordt vervolgd.

BESTUUR NIJDAMSTRA - STICHTING:

Voorzitter: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden
Tel. 05100-22167

Secretaresse: M.H.Nijdam-Nijholt, Robert Kochstraat 21,
Leeuwarden

Penningmeester: C.v.d.Schoot Azn., Leeuwarderweg 63,
Sneek, Tel. 05150-3028

Vice-Voorzitter: W.Tsj. Vleer, "Op Honk", Hardegarijp
Tel. 05110-435

Leden: Mevrouw P.Agema-Wynia, Stationsweg 18, Dokkum
Mevrouw H.Nijdam-Smit, Paterswoldseweg 132b,
Groningen.

M.P.Wienia, b/d brug 43, Follega.

POSTREKENING: 626724 t.n.v. de penningmeester der
Nijdamstra-Stichting, Sneek.

ADMINISTRATIE: 2e Beukenlaan 6, Apeldoorn.

REDACTIE: Coornhertstraat 12, Leeuwarden, Tel.05100-22167